

ZESPÓŁ SZKÓŁ MUZYCZNYCH IM. CZESŁAWA NIEMENA
WE WŁOCŁAWKU

WYMAGANIA EDUKACYJNE

ZAŁĄCZNIK DO PROGRAMU NAUCZANIA FORTEPIANU DODATKOWEGO

**PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY:
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA
CYKL OŚMIOLETNI**

Opracowanie:
mgr Ewa Grębocka - Stachowiak

Włocławek, wrzesień 2017 r.

PIERWSZY ROK NAUKI – KLASA V OSM

Poznanie podstawowych wiadomości na temat fortepianu

Uczeń:

- 1) określa poszczególne części fortepianu;
- 2) prawidłowo rozpoznaje klawisze, orientuje się w rejestrach instrumentu;
- 3) poznaje możliwości brzmieniowe instrumentu.

2. Opanowanie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- 1) zachowuje prawidłową postawę przy fortepianie (wysokość, odległość siedzenia, ułożenie nóg),
- 2) nabiera prawidłowych nawyków w zakresie posługiwania się aparatem gry zachowując: swobodę aparatu ruchowego, właściwe ułożenie dłoni i palców na klawiaturze, koordynację rąk;
- 3) zna podstawy notacji muzycznej:
 - a) nutę jako graficzny symbol dźwięku,
 - b) akoladę,
 - c) dwie pięciolinie, klucz wiolinowy i basowy,
 - d) podział na takty, kreskę taktową, podwójną kreskę taktową,
 - e) krzyżyk, bemol, kasownik,
 - f) aplikaturę,
- 4) stara się prawidłowo realizować zapis graficzny artykulacji i dynamiki;
- 5) gra artykulacją portato i legato;
- 6) stosuje palcową technikę gry;
- 7) stosuje zróżnicowaną dynamikę;
- 8) stara się wydobyć odpowiedni dźwięk w zależności od charakteru utworu.

3. Nauka gry a vista

Uczeń:

- 1) wraz z nauczycielem dokonuje wstępnej analizy tekstu ćwiczenia;
- 2) w obecności nauczyciela gra a vista łatwe ćwiczenia muzyczne w wolnym tempie każdą ręką osobno – w kluczu wiolinowym i basowym.

4. Kształcenie umiejętności gry w zespole

Uczeń:

- 1) gra utwory oryginalne lub transkrypcje na 4 ręce z nauczycielem lub innym uczniem;
- 2) potrafi współpracować z drugim wykonawcą zgodnie ze wskazówkami nauczyciela, w czasie wykonywania swojej partii utworu stara się słyszeć pełne jego brzmienie.

5. Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy

Uczeń:

- 1) ćwiczy w domu systematycznie i samodzielnie; przygotowuje się do lekcji zgodnie ze wskazówkami nauczyciela;
- 2) wykonuje z pamięci wybrane utwory;
- 3) podczas ćwiczenia wykorzystuje wiedzę zdobytą podczas zajęć ogólnomuzycznych.

DRUGI ROK NAUKI – KLASA VI OSM

1. Poznanie podstawowych wiadomości na temat fortepianu

Uczeń:

- 1) zna i określa poszczególne części fortepianu;
- 2) prawidłowo rozpoznaje klawisze i oktawy;
- 3) zna możliwości brzmieniowe instrumentu.

2. Opanowanie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- 1) zachowuje odpowiednią postawę przy instrumencie;
- 2) prawidłowo posługuje się aparatem gry (ułożenie rąk, pozycja dłoni i palców, swoboda nadgarstka, koordynacja i niezależność rąk);
- 3) realizuje podstawowy zapis notacji muzycznej w kluczu wiolinowym i basowym (przyporządkowuje nutę jako zapis graficzny właściwym klawiszom, prawidłowo odczytuje rytm i znaki chromatyczne);
- 4) prawidłowo realizuje zapis graficzny artykulacji i dynamiki;
- 5) posługuje się artykulacją portato, legato i staccato;
- 6) posługuje się techniką palców w stopniu podstawowym;
- 7) stosuje zróżnicowaną dynamikę;
- 8) zna podstawowe zasady kształtowania dźwięku.

3. Nauka gry a vista

Uczeń:

- 1) dokonuje wstępnej analizy tekstu;
- 2) gra a vista proste utwory, każdą ręką osobno – w kluczu wiolinowym i basowym.

4. Kształcenie umiejętności gry w zespole

Uczeń:

- 1) gra łatwe utwory na 4 ręce z nauczycielem lub innym uczniem;
- 2) realizuje spójną interpretację w zespole (agogika, dynamika).

5. Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy

Uczeń:

- 1) realizuje zalecenia nauczyciela oraz koryguje popełniane błędy podczas samodzielnej pracy;
- 2) wykonuje z pamięci wybrane utwory;
- 3) wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach (zwłaszcza ogólnomuzycznych).

TRZECI ROK NAUKI – KLASA VII OSM

1. Poznanie podstawowych wiadomości na temat fortepianu

Uczeń:

- 1) zna i określa poszczególne części fortepianu;
- 2) zna klawiaturę, nazwy klawiszy i oktaw;
- 3) zna możliwości brzmieniowe fortepianu (zanikanie dźwięku po uderzeniu w klawisze, różnice w brzmieniu) i próbuje je wykorzystać w praktyce, dostrzega zależność głośności i długości dźwięku od grubości strun.

2. Opanowanie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- 1) zachowuje odpowiednią postawę przy instrumencie;
- 2) prawidłowo posługuje się aparatem gry (ułożenie rąk, pozycja dłoni i palców, swoboda nadgarstka, koordynacja i niezależność rąk);
- 3) realizuje podstawowy zapis notacji muzycznej w kluczu wiolinowym i basowym (przyporządkowuje nutę jako zapis graficzny właściwym klawiszom, prawidłowo odczytuje rytm i znaki chromatyczne);
- 4) prawidłowo realizuje zapis graficzny artykulacji, dynamiki i pedalizacji;
- 5) swobodnie gra różnymi sposobami artykulacji: portato, legato i staccato;
- 6) stosuje w tempach umiarkowanych palcową technikę gry;
- 7) poznaje technikę dwudźwięków i akordów, realizuje proste ozdobniki;
- 8) rozumie i wykonuje oznaczenia agogiczne;
- 9) zna podstawowe zasady kształtowania dźwięku i frazowania;
- 10) rozróżnia i nazywa podstawowe cechy charakterystyczne budowy np. formy ABA, etiudy, ronda, wariacji;
- 11) prawidłowo realizuje fakturę homofoniczną, zachowując proporcje brzmienia melodii głównej i akompaniamentu, a także fakturę polifonizującą lub polifoniczną.

3. Nauka gry a vista

Uczeń:

- 1) dokonuje wstępnej analizy tekstu;
- 2) gra a vista w wolnych tempach proste utwory w kluczu wiolinowym i basowym.

4. Kształcenie umiejętności gry w zespole

Uczeń:

- 1) wykonuje łatwe utwory oryginalne lub transkrypcje na 4 ręce z nauczycielem lub innym uczniem;

2) dąży do zgodności w zespołowej interpretacji utworu (wspólne agogika, dynamika i artykulacja), precyzyjnie realizując zapis nutowy zawarty w partyturze.

5. Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy

Uczeń:

- 1) ćwiczy efektywnie, wykorzystując pokazane mu w trakcie lekcji metody i ćwiczenia, stara się świadomie wdrażać uwagi nauczyciela i korygować popełniane błędy;
- 2) wykonuje z pamięci wybrane utwory;
- 3) podczas samodzielnego ćwiczenia świadomie doskonali poprawność wykonawczą zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami technicznymi oraz interpretacyjnymi;
- 4) słuchając interpretacji utworów prezentowanych przez nauczyciela oraz innych wykonawców rozwija swoją muzyczną wrażliwość; poznaje literaturę muzyczną ze źródeł wskazanych przez nauczyciela; uczęszcza na koncerty w szkole i poza szkołą.

OSTATNI ROK NAUKI – KLASA VIII OSM

1. Poznanie podstawowych wiadomości na temat fortepianu

Uczeń:

- 1) zna i określa poszczególne części fortepianu;
- 2) prawidłowo rozpoznaje klawisze i oktawy;
- 3) zna możliwości brzmieniowe instrumentu.

2. Opanowanie podstaw gry na fortepianie

Uczeń:

- 1) zachowuje odpowiednią postawę przy instrumencie;
- 2) prawidłowo posługuje się aparatem gry (ułożenie rąk, pozycja dłoni i palców, swoboda nadgarstka, koordynacja i niezależność rąk);
- 3) realizuje podstawowy zapis notacji muzycznej w kluczu wiolinowym i basowym (przyporządkowuje nutę jako zapis graficzny właściwym klawiszom, prawidłowo odczytuje rytm i znaki chromatyczne);
- 4) prawidłowo realizuje zapis graficzny artykulacji, dynamiki i pedalizacji;
- 5) posługuje się artykulacją portato, legato i staccato;
- 6) posługuje się techniką palcową w stopniu podstawowym;
- 7) posługuje się grą dwudźwięków, akordów i prostych ozdobników;
- 8) rozumie oznaczenia agogiczne;
- 9) zna podstawowe zasady kształtowania dźwięku i frazowania;
- 10) analizuje budowę formalną utworu;
- 11) wykonuje utwory w fakturze homofonicznej i polifonicznej.

3. Nauka gry a vista

Uczeń:

- 1) dokonuje wstępnej analizy tekstu;
- 2) gra a vista proste utwory w kluczu wiolinowym i basowym.

4. Kształcenie umiejętności gry w zespole

Uczeń:

- 1) gra łatwe utwory na 4 ręce z nauczycielem lub innym uczniem;
- 2) realizuje spójną interpretację w zespole (agogika, dynamika, artykulacja).

5. Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy

Uczeń:

- 1) realizuje zalecenia nauczyciela oraz koryguje popełniane błędy podczas samodzielnej pracy;
- 2) wykonuje z pamięci wybrane utwory;
- 3) wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach (zwłaszcza ogólnomuzycznych);
- 4) wykorzystuje do własnego rozwoju technologię informacyjną i komunikacyjną (nagrania muzyczne, zasoby nutowe).